

АНОТАЦІЯ

Янгулов Елвін Павлович. Стратегічне управління малим бізнесом за цілями сталого розвитку в умовах діджиталізації та смартизації. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 – Економіка. – Національний університет «Одеська політехніка» МОН України, Одеса, 2025.

Дисертацію присвячено вирішенню *актуального наукового завдання*, яке полягає у розробленні теоретико-методичних підходів та рекомендацій щодо інтеграції цілей сталого розвитку в стратегічне управління малим бізнесом в умовах діджиталізації та смартизації на основі впровадження цифрових технологій та смарт-рішень для його адаптації до воєнного стану та створювання потенціалу для післявоєнного відновлення економіки України.

Робочою гіпотезою дослідження є припущення про доцільність інтеграції цілей сталого розвитку в стратегічне управління малим бізнесом на основі впровадження цифрових технологій та смарт-рішень, що сприятиме адаптації малого бізнесу до воєнного стану та створюватиме потенціал для післявоєнного відновлення економіки України.

У *вступі* обґрунтовано актуальність дослідження, визначено мету, об'єкт, предмет дослідження, робочу гіпотезу, відповідні завдання та методи їх розв'язання, висвітлено наукову новизну роботи, її практичне значення, наведено відомості щодо апробації результатів, зазначено особистий внесок автора.

У *першому розділі «Теоретичні засади стратегічного управління малим бізнесом у контексті досягнення цілей сталого розвитку»* досліджено еволюцію концептуальних підходів до стратегічного управління від стратегічного планування (1950-1960-ті) до сучасних інтегрованих моделей, що синтезують принципи сталого розвитку, діджиталізації та смартизації. На основі систематизації існуючих теоретичних концепцій запропоновано дефініцію стратегічного управління малим бізнесом за цілями сталого розвитку як

динамічного процесу формування та імплементації стратегії підприємства на основі збалансування економічних, соціальних та екологічних цілей з урахуванням інтересів усіх стейкхолдерів, обмеженості ресурсів та високої адаптивності до змін зовнішнього середовища.

Розроблено типологізацію чинників впливу на ефективність стратегічного управління малими підприємствами з інтегрованою класифікаційною структурою за ієрархією рівнів формування та прояву (макро, мезо, мікро) та відношенням до об'єкту управління (зовнішні, внутрішні). Обґрунтовано вплив діджиталізації та смартизації на ключові компоненти стратегічного управління: аналітично-діагностичну, планово-прогностичну, організаційно-координаційну та контрольню-регуляторну.

Розроблено матрицю взаємозв'язків між чинниками стратегічного управління та цілями сталого розвитку з ідентифікацією ступеня впливу (високий, середній, низький) окремих чинників, що дозволяє визначити пріоритетні напрями підвищення ефективності стратегічного управління в контексті сталого розвитку. Запропоновано розширення традиційних ESG-критеріїв (Environmental, Social, Governance) компонентом «Security» для формування ESGSe-критеріїв, що охоплюють фізичну безпеку, захист від воєнних загроз, кібербезпеку та кризову стабільність. управління малим підприємством в умовах воєнного стану відображає ієрархічну самоподібність управлінських функцій, шлях трансформації окремих компонентів стратегічного управління під впливом воєнного стану.

У другому розділі «Аналіз умов функціонування та розвитку малого бізнесу в контексті імплементації цілей сталого розвитку» здійснено комплексний аналіз тенденцій розвитку малого бізнесу в глобальному та локальному контекстах. Досліджено еволюцію малого бізнесу від локально орієнтованих суб'єктів до інноваційних підприємств, інтегрованих у глобальні ланцюги вартості. Виявлено трансформацію його структури від локально орієнтованих суб'єктів до інноваційних підприємств, інтегрованих у глобальні ланцюги вартості. Сформовано компаративну матрицю моделей розвитку малого бізнесу

в різних економічних системах.

Емпірично підтверджено високу адаптивність малого бізнесу України в умовах воєнного стану. Розроблено матрицю стратегій адаптації малого бізнесу до умов воєнного стану, що демонструє залежність стратегічних орієнтирів від цифрової зрілості підприємства та впливу воєнних дій. Встановлено, що цифрово зрілі підприємства схильні обирати стратегії трансформації й експортної експансії, тоді як менш цифровізовані орієнтуються на скорочення або призупинення діяльності.

На основі економетричного аналізу даних 45 країн за 2010-2022 рр. визначено, що найбільший позитивний вплив на розвиток малого бізнесу мають рівень цифровізації, доступ до фінансування та інноваційна активність. Розроблена структурна модель взаємозв'язків між макроекономічними умовами та розвитком малого бізнесу. Аналіз даних 215 підприємств за 2021-2023 рр. підтвердив статистично значущий позитивний зв'язок між рівнем діджиталізації та економічними показниками, особливо продуктивністю праці.

Виявлено сильний позитивний зв'язок між рівнем імплементації стратегій сталого розвитку та потенціалом зростання малих підприємств: суб'єкти з високим рівнем інтеграції ЦСР демонструють на 35-45% вищий потенціал зростання. Проаналізовано трансформацію релевантності ЦСР в умовах воєнного стану: найвищий рівень релевантності демонструють 8 «Гідна праця та економічне зростання» (4,8), 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура» (4,6), 7 «Доступна та чиста енергія» (4,5) та 11 «Сталі міста та спільноти» (4,3).

Досліджено вплив смарт-технологій на подолання ресурсних обмежень малого бізнесу при реалізації стратегій сталого розвитку через чотири основні механізми: оптимізація використання наявних ресурсів, автоматизація операцій, відкриття доступу до нових ресурсів та скорочення транзакційних витрат. Систематизовано підходи до інтеграції цілей сталого розвитку у стратегічне управління, визначивши оптимальним для малих підприємств поєднання інкрементального та галузево-специфічного підходів.

Встановлене, що в умовах воєнного стану відбувається рекурсивна трансформація підходів до імплементації ЦСР – від фокусування на виживанні

до поступової інтеграції більш широкого спектру цілей сталого розвитку.

У третьому розділі «Концептуальні засади та організаційно-економічний механізм стратегічного управління малим бізнесом за цілями сталого розвитку» розроблено інтегровану концептуальну модель стратегічного управління малим бізнесом за цілями сталого розвитку, що втілює мультистейкхолдерський підхід та системну інтеграцію економічних, соціальних та екологічних аспектів у стратегічну архітектуру малого бізнесу відповідно до ESGSe-критеріїв через сім взаємопов'язаних компонентів: цільову орієнтацію та місію, аналіз зовнішнього середовища, внутрішній аналіз, стратегії управління ризиками, цифрову інтеграцію, адаптивні стратегії розвитку та систему моніторингу й оцінки.

Обґрунтовано систему принципів стратегічного управління малими підприємствами за ЦСР, що включає базові (системності, цілеспрямованості, динамічності, ефективності), специфічні (багатокритеріальності, ресурсної обмеженості, гнучкості та адаптивності, балансу коротко- та довгострокових цілей) та інтеграційні принципи (інтеграції ЦСР у всі аспекти діяльності, мультистейкхолдерського підходу, технологічної інтеграції, безперервного навчання та інновацій).

Розроблено матрицю поетапних вимірів інтеграції ЦСР у стратегічне управління та систему індикативного моніторингу ефективності їх імплементації з індикаторами трьох типів: стратегічними (інтегральний індекс сталого розвитку підприємства, індекси економічної, соціальної та екологічної стійкості, рівень інтеграції ЦСР у стратегічне управління), тактичними та операційними. Запропоновано інтегральний індекс відповідності стратегії цілям сталого розвитку (SSI), індекс впливу стратегічного рішення (SDI) та індекс стратегічної резильєнтності (SRI) з відповідними шкалами оцінювання. Сформовано рекомендації щодо архітектури цифрових рішень для підтримки стратегічного управління малим бізнесом та методика вибору оптимального набору цифрових рішень з урахуванням рівня цифрової зрілості підприємства, стратегічних пріоритетів у сфері сталого розвитку, наявних ресурсів та специфіки галузі.

Запропонована матриця інтеграції ESGSe-критеріїв у концептуальну модель стратегічного управління малого бізнесу, показники (інтегральний індекс

ESGSe-відповідності, індекс готовності до адаптивного управління, індекс цифрової підтримки стратегічного управління, інтегральний індекс ефективності стратегічного управління) та методики їх розрахунку. Апробація методики на вибірці з 38 малих підприємств України показала середній рівень інтеграції 42,7 балів зі 100 можливих з найвищими показниками за безпековим компонентом. Оцінка ефективності запропонованої адаптивної моделі на вибірці з 24 малих підприємств продемонструвала середній приріст інтегрального індексу ефективності стратегічного управління на 26,8% з найбільшим ефектом у безпековій (+35,2%) і управлінській (+29,6%) сферах. Середній інтегральний економічний ефект склав 8,1% з найвищими показниками в галузі ІТ і телекомунікацій (9,1%).

Розроблено прогностичну модель потенційного внеску запропонованої концептуальної моделі в досягнення цілей сталого розвитку на рівні малого бізнесу України. Результати прогнозування свідчать, що впровадження запропонованої моделі стратегічного управління може забезпечити значний внесок у досягнення цілей сталого розвитку в Україні, особливо ЦСР 8 (Гідна праця та економічне зростання) – 28,2% до 2030 року, та ЦСР 17 (Партнерство заради сталого розвитку) – 25,7% до 2030 року.

Основні наукові результати полягають у: розробленні інтегрованої концептуальної моделі стратегічного управління малим бізнесом за цілями сталого розвитку; удосконаленні типологізації чинників впливу на ефективність стратегічного управління малими підприємствами; обґрунтуванні розширення ESG-критеріїв компонентом безпеки (Security); розробленні матриці взаємозв'язків між чинниками стратегічного управління та цілями сталого розвитку; створенні системи індикативного моніторингу ефективності імплементації ЦСР; формуванні матриці стратегій адаптації малого бізнесу до умов воєнного стану.

Ключові слова: воєнний стан, діджиталізація, інтеграція, кризові явища, малий бізнес, модель, сталий розвиток, смартизація, система збалансованих показників, стратегічне управління, стратегія, цілі сталого розвитку, цифрова трансформація.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Монографії

1. Filypova S., Filippov V., Yangulov E. Types of reactions of enterprises to force majeure and their consequences as a critical factor influencing the economic recovery of Ukraine. *Transformation of economics, finance and management in the context of world globalization* : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2023. С. 221-240. (424 p.). DOI: [10.30525/978-9934-26-307-1-11](https://doi.org/10.30525/978-9934-26-307-1-11). (*Google Scholar*) (1,25 д.а., особистий внесок здобувача: Розділ 1. Форс-мажорні обставини: критичний вплив на діяльність підприємств та відновлення економіки України – 0,5 д.а.).

Статті у фахових виданнях України

2. Добрянська Н.А., Янгулов Е.П. Діджиталізація та сматизація як основні інструменти відновлення економіки підприємств. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2022. №1 (19). С. 27-34. DOI: [10.15276/EJ.01.2022.3](https://doi.org/10.15276/EJ.01.2022.3). (*Категорія Б, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.*) (0,96 д.а., особистий внесок здобувача: виявлення тенденцій розвитку бізнесу в умовах діджиталізації та пандемії – 0,6 д.а.).

3. Filippov V., Emerson A., Zaichenko K., Yangulov E. Current Situation of Online Education and Challenges Facing Educational Institutions in Ukraine During Martial Law. *Економіка: реалії часу*. 2023. №3 (67). С. 75-88. DOI: [10.15276/ETR.03.2023.9](https://doi.org/10.15276/ETR.03.2023.9). (*Категорія Б, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.*) (0,98 д.а., особистий внесок здобувача: проведена аналітика використання технологій діджиталізації в школах – 0,2 д.а.).

4. Філіппов В.Ю., Нейков С.О., Янгулов Е.П. Аналіз проблематики

стратегічного управління малим бізнесом за цілями сталого розвитку. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2024. №1 (27). С. 139-149. DOI: [10.15276/EJ.01.2024.15](https://doi.org/10.15276/EJ.01.2024.15). (Категорія Б, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського.) (1,22 д.а., особистий внесок здобувача: аналіз викликів та можливостей, пов'язані зі стратегічним управлінням малими підприємствами в контексті сталого розвитку – 0,4 д.а.).

5. Янгулов Е.П. A conceptual model of strategic management for small businesses aimed at sustainable development goals in the context of digitalization and smartization. *Економічні інновації*. 2024. №4 (93). С. 212-223. DOI: [10.31520/ei.2024.26.4\(93\).212-223](https://doi.org/10.31520/ei.2024.26.4(93).212-223). (Категорія Б, Crossref, DOAJ, Ulrichsweb, ERIH PLUS, Scilit, WorldCat, ROAD, Google Scholar, URAN, Index Copernicus, Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського) (1,43 д.а.).

6. Філіппов В.Ю., Нейков С.О., Янгулов Е.П. Стратегічні напрями сталого розвитку одеської області до 2030 року. *Економіка: реалії часу*. 2024. №2 (72). С. 97-108. DOI: [10.15276/ETR.02.2024.11](https://doi.org/10.15276/ETR.02.2024.11). (Категорія Б, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського) (1,29 д.а., особистий внесок здобувача: розробка стратегічних напрямків сталого розвитку Одеської області до 2030 року – 0,5 д.а.).

7. Янгулов Е.П. Теоретичне обґрунтування методологічних основ моделі стратегічного управління для малих підприємств. *Наукове видання «Економічний простір»*. 2024. №196. С. 128-136. DOI: [10.30838/EP.196.128-136](https://doi.org/10.30838/EP.196.128-136). (Категорія Б, Index Copernicus, Google Scholar) (1,08 д.а.).

8. Філіппов В.Ю., Янгулов Е.П. Інструментарій сталого розвитку в управлінні змінами малого підприємництва: діджиталізація, смартизація. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2024. №4 (30). С. 117-126. DOI: [10.15276/EJ.04.2024.13](https://doi.org/10.15276/EJ.04.2024.13). (Категорія Б, Ulrichsweb, Google Scholar,

Index Copernicus, EBSCO, Globethics, Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського) (1,07 д.а., особистий внесок здобувача: розробка схеми управління змінами малого підприємництва з урахування впливу інструментів сталого розвитку – 0,4 д.а.).

Статті у періодичних наукових виданнях, проіндексованих у базах даних Web of Science Core Collection та/або Scopus

9. Zybareva O., Shevchenko I., Tulchynska S., Popov O., Yangulov E. Assessment of Spatial Challenges of the Economic Security System of Industrial Enterprises. *International Journal of Safety and Security Engineering*. № 4 (12). 2022. С. 421-428. DOI: [10.18280/ijssse.120402](https://doi.org/10.18280/ijssse.120402). (*Категорія A, Scopus Q4, DOAJ, Google Scholar, CrossRef*) (0,98 д.а., особистий внесок здобувача: розробка набору показників та ринків для оцінки економічної безпеки промислових підприємств – 0,2 д.а.).

10. Filippov V., Bashynska I., Yangulov E. Exploring the influences on displaced citizens' decision to repatriate: a classification of positive and negative factors. *Baltic Journal of Economic Studies*. № 5 (10). 2024. С. 364-373. DOI: [10.30525/2256-0742/2024-10-5-364-373](https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-5-364-373). (*Категорія A, Web of Science Core Collection Q4, Google Scholar, CrossRef*) (1,04 д.а., особистий внесок здобувача – 0,4 д.а.).

Опубліковані праці апробаційного характеру

11. Янгулов Е.П., Венгеренко А.В. Оптимізація функціонування основного виробництва. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку* : Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 20 вересня 2022 р., Одеська Політехніка, Україна, м. Одеса. С. 63-64. URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2022/s5.pdf. (0,16 д.а., особистий внесок здобувача: налаштування функціонування основного виробництва – 0,1 д.а.).

12. Янгулов Е.П., Кулмамадова А.Д. Особливості впровадження стратегії сталого розвитку в Україні. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку* : Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 20 вересня 2022 р., Одеська Політехніка, Україна, м. Одеса. С. 72-74. URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2022/s6.pdf. (0,18 д.а., особистий внесок здобувача: розробка головних векторів соціально-економічного розвитку України – 0,1 д.а).

13. Філіппов В.Ю., Янгулов Е.П. Вплив російської інтервенції на українську економіку. *Grundlagen der modernen wissenschaftlichen Forschung* : Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, 31 березня 2023 р., збірник наукових праць «ΛΟΓΟΣ», Швейцарія, м. Цюрих. С. 32-34. DOI [10.36074/logos-31.03.2023.08](https://doi.org/10.36074/logos-31.03.2023.08). (0,2 д.а., особистий внесок здобувача: аналіз збитків під час війни – 0,1 д.а).

14. Філіппов В.Ю., Янгулов Е.П. Використання інструментів діджиталізації та смартизації для забезпечення сталого розвитку економіки та підприємств. *Менеджмент та маркетинг як фактори розвитку бізнесу в умовах економіки відновлення* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 18-19 квітня 2023 р., Національний університет «Києво-Могилянська академія», Україна, м. Київ. С. 112-114. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/910566fb-b0c1-4382-9eb2-ecf54c0650d2>. (0,13 д.а., особистий внесок здобувача: аналіз особливостей та шляхи відновлення конкурентоспроможності держави на світовому ринку в умовах COVID-19 та війни – 0,06 д.а).

15. Filippov V.Y., Emerson A., Zaichenko K.S., Yangulov E.P. Online learning during the state of war in Ukraine. *Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту* : матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, 26 травня 2023 р., Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна. С. 161-163. URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2023/s7.pdf>. (0,24 д.а., особистий внесок здобувача: *Creating the Foundations of Student and Teacher Well-Being* – 0,12 д.а).

16. Філіппов В.Ю., Янгулов Е.П. Виклики та загрози сталого розвитку в Україні умовах воєнного стану. *Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту* : матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, 26 травня 2023 р., Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна. С. 117-118. URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2023/s5.pdf>. (0,2 д.а., особистий внесок здобувача: аналіз проблем під час воєнного стану – 0,1 д.а).

17. Filippov V., Yangulov E., Adel Mokhamed Abdula Sultan Al-Ali. Formation of a sustainable development strategy for Ukraine in the current uncertain environment. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 18 вересня 2023 р., Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна. С. 135-137. URL: https://www.economics.net.ua/files/science/suchasnyu_men/2023/SM_2023.pdf. (0,21 д.а., особистий внесок здобувача: formation of a sustainable development strategy – 0,07 д.а).

18. Filippov V., Emerson A., Zaichenko K., Yangulov E., Yudin A. Results of the study on the online learning during times of conflict and the welfare of children and teachers. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку* : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції, 18 вересня 2023 р., Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна. С. 188-189. URL: https://www.economics.net.ua/files/science/suchasnyu_men/2023/SM_2023.pdf. (0,17 д.а., особистий внесок здобувача: development and distribution of questionnaires – 0,04 д.а).

19. Filippov V., Yangulov E., Morozov S. Current issues, conceptual models, and forecasting the restoration of the competitiveness of the economy in the Odessa region. *Scientific practice: modern and classical research methods: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ»* with Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference, USA, Boston, December 22. Boston-Vinnitsia: Primedia

eLaunch & European Scientific Platform, 2023. P. 63-64. DOI: [10.36074/logos-22.12.2023.015](https://doi.org/10.36074/logos-22.12.2023.015). (0,15 д.а., особистий внесок здобувача: *Conceptual Models of Economic Competitiveness in the Odessa Region* – 0,05 д.а).

20. Філіппов В.Ю., Янгулов Е.П. Плани стратегічного розвитку для одеського регіону в контексті забезпечення сталого економічного прогресу. *Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту* : матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, 24 травня 2024 р., Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна. С. 160-161. URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2024/s5.pdf>. (0,20 д.а., особистий внесок здобувача: *аналіз діагностичних досліджень, визначення пріоритетних напрямків розвитку регіону* – 0,1 д.а).

21. Філіппов В.Ю., Янгулов Е.П. Малий бізнес і цілі сталого розвитку: як стратегічне управління впливає на успіх. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку* : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 18 вересня 2024 р., Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна. С. 59-60. URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyu_men/2024/SM_2024.pdf. (0,18 д.а., особистий внесок здобувача: *аналіз проблем та перспектив малого бізнесу* – 0,09 д.а).

22. Янгулов Е.П. Одеський регіон у 2030 році: візія сталого зростання та інновацій. *Сучасний менеджмент економічних систем в координатах парадигми сталого розвитку* : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 18 вересня 2024 р., Національний університет «Одеська політехніка», Одеса, Україна. С. 140-143. URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyu_men/2024/SM_2024.pdf. (0,26 д.а.)

SUMMARY

Yangulov E. Strategic management of small business according to sustainable development goals in the context of digitalization and smartization. – Qualifying scientific work on manuscript rights.

Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in specialty 051 – Economics. – Odesa Polytechnic National University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Odesa, 2025.

The dissertation addresses a *relevant scientific problem* focused on developing theoretical and methodological approaches and recommendations for integrating sustainable development goals into the strategic management of small businesses in the context of digitalization and smartization through the implementation of digital technologies and smart solutions to adapt to martial law conditions and create potential for post-war economic recovery in Ukraine.

The working hypothesis of the research assumes the feasibility of integrating sustainable development goals into small business strategic management through the implementation of digital technologies and smart solutions, which will facilitate small business adaptation to martial law conditions and create potential for post-war economic recovery in Ukraine.

The introduction substantiates the relevance of the research, defines its purpose, object, subject, working hypothesis, corresponding tasks and methods for their solution, highlights the scientific novelty of the work and its practical significance, provides information on the approbation of results, and specifies the author's personal contribution.

In the first chapter, "Theoretical Foundations of Small Business Strategic Management in the Context of Achieving Sustainable Development Goals," the evolution of conceptual approaches to strategic management is examined from strategic planning (1950s-1960s) to modern integrated models that synthesize principles of sustainable development, digitalization, and smartization. Based on the

systematization of existing theoretical concepts, a definition of small business strategic management according to sustainable development goals is proposed as a dynamic process of forming and implementing enterprise strategy based on balancing economic, social, and environmental goals, considering the interests of all stakeholders, resource constraints, and high adaptability to environmental changes.

A typology of factors influencing the effectiveness of strategic management in small enterprises has been developed with an integrated classification structure based on the hierarchy of formation and manifestation levels (macro, meso, micro) and relation to the management object (external, internal). The influence of digitalization and smartization on key components of strategic management is substantiated: analytical-diagnostic, planning-prognostic, organizational-coordination, and control-regulatory.

A matrix of relationships between strategic management factors and sustainable development goals has been developed, identifying the degree of influence (high, medium, low) of individual factors, which allows determining priority areas for improving strategic management effectiveness in the context of sustainable development. An expansion of traditional ESG criteria (Environmental, Social, Governance) with a "Security" component is proposed to form ESGSe criteria, encompassing physical security, protection from military threats, cybersecurity, and crisis stability. Small business management under martial law reflects the hierarchical self-similarity of management functions and the transformation path of individual strategic management components under the influence of martial law.

In the second chapter, "Analysis of Small Business Operating and Development Conditions in the Context of Sustainable Development Goals Implementation," a comprehensive analysis of small business development trends in global and local contexts is conducted. The evolution of small business from locally oriented entities to innovative enterprises integrated into global value chains is examined. The transformation of its structure from locally oriented entities to innovative enterprises integrated into global value chains is identified. A comparative matrix of small business development models in different economic systems is formed.

The high adaptability of Ukrainian small businesses under martial law conditions is empirically confirmed. A matrix of small business adaptation strategies to martial law conditions is developed, demonstrating the dependence of strategic orientations on the enterprise's digital maturity and the impact of military actions. It is established that digitally mature enterprises tend to choose transformation and export expansion strategies, while less digitalized ones focus on reduction or suspension of activities.

Based on econometric analysis of data from 45 countries for 2010-2022, it is determined that the level of digitalization, access to financing, and innovation activity have the greatest positive impact on small business development. A structural model of relationships between macroeconomic conditions and small business development is developed. Analysis of data from 215 enterprises for 2021-2023 confirmed a statistically significant positive relationship between the level of digitalization and economic indicators, especially labor productivity.

A strong positive relationship between the level of sustainable development strategy implementation and small enterprises' growth potential is revealed: entities with a high level of SDG integration demonstrate 35-45% higher growth potential. The transformation of SDG relevance under martial law conditions is analyzed: the highest relevance levels are demonstrated by SDG 8 "Decent Work and Economic Growth" (4.8), SDG 9 "Industry, Innovation and Infrastructure" (4.6), SDG 7 "Affordable and Clean Energy" (4.5), and SDG 11 "Sustainable Cities and Communities" (4.3).

The impact of smart technologies on overcoming resource constraints of small businesses in implementing sustainable development strategies is examined through four main mechanisms: optimization of existing resource use, operation automation, access to new resources, and reduction of transaction costs. Approaches to integrating sustainable development goals into strategic management are systematized, identifying a combination of incremental and industry-specific approaches as optimal for small enterprises.

It is established that under martial law conditions, a recursive transformation of approaches to SDG implementation occurs – from focusing on survival to the gradual integration of a wider spectrum of sustainable development goals.

In the third chapter, "Conceptual Foundations and Organizational-Economic Mechanism of Small Business Strategic Management Based on Sustainable Development Goals," an integrated conceptual model of small business strategic management based on sustainable development goals is developed, embodying a multi-stakeholder approach and systemic integration of economic, social, and environmental aspects into the strategic architecture of small business according to ESGSe criteria through seven interconnected components: target orientation and mission, external environmental analysis, internal analysis, risk management strategies, digital integration, adaptive development strategies, and monitoring and evaluation systems.

A system of principles for small business strategic management based on SDGs is substantiated, including basic principles (systematic approach, purposefulness, dynamism, efficiency), specific principles (multi-criteria approach, resource constraints, flexibility and adaptability, balance of short and long-term goals), and integration principles (SDG integration into all aspects of activity, multi-stakeholder approach, technological integration, continuous learning and innovation).

A matrix of phased dimensions of SDG integration into strategic management and a system of indicative monitoring of implementation effectiveness with three types of indicators are developed: strategic (integral index of enterprise sustainable development, indices of economic, social, and environmental sustainability, level of SDG integration into strategic management), tactical, and operational. An integral index of strategy compliance with sustainable development goals (SSI), strategic decision impact index (SDI), and strategic resilience index (SRI) with corresponding evaluation scales are proposed.

Recommendations regarding the architecture of digital solutions to support small business strategic management and methodology for selecting an optimal set of digital solutions are formed, considering the enterprise's digital maturity level, strategic priorities in sustainable development, available resources, and industry specifics.

A matrix for integrating ESGSe criteria into the conceptual model of small business strategic management is proposed, along with indicators (integral ESGSe compliance index, adaptive management readiness index, digital support index for

strategic management, integral index of strategic management effectiveness) and methodologies for their calculation. Approbation of the methodology on a sample of 38 small Ukrainian enterprises showed an average integration level of 42.7 points out of 100 possible, with the highest indicators in the security component. Evaluation of the proposed adaptive model's effectiveness on a sample of 24 small enterprises demonstrated an average increase in the integral index of strategic management effectiveness by 26.8%, with the greatest effect in security (+35.2%) and management (+29.6%) areas. The average integral economic effect was 8.1%, with the highest indicators in the IT and telecommunications industry (9.1%).

A prognostic model of the potential contribution of the proposed conceptual model to achieving sustainable development goals at the level of Ukrainian small businesses is developed. Forecasting results indicate that implementing the proposed strategic management model can provide a significant contribution to achieving sustainable development goals in Ukraine, especially SDG 8 (Decent Work and Economic Growth) – 28.2% by 2030, and SDG 17 (Partnership for Sustainable Development) – 25.7% by 2030.

The main scientific results include: development of an integrated conceptual model of small business strategic management based on sustainable development goals; improvement of the typology of factors influencing the effectiveness of strategic management in small enterprises; substantiation of expanding ESG criteria with a security component; development of a matrix of relationships between strategic management factors and sustainable development goals; creation of a system for indicative monitoring of SDG implementation effectiveness; formation of a matrix of small business adaptation strategies to martial law conditions.

Keywords: sustainable development goals, strategic management, small business, sustainable development, martial law, smartization, digitalization, temporality, small enterprises, digital transformation, artificial intelligence, IoT, digital competencies.

LIST OF THE APPLICANT'S PUBLICATIONS

Monographs

1. Filyppova, S., Filippov, V., & Yangulov, E. (2023). Types of reactions of enterprises to force majeure and their consequences as a critical factor influencing the economic recovery of Ukraine. In *Transformation of economics, finance and management in the context of world globalization: Scientific monograph* (pp. 221–240). Riga, Latvia: Baltija Publishing. DOI: 10.30525/978-9934-26-307-1-11. (*Google Scholar*) (1.25 p.s., personal contribution of the applicant: Section 1. Force majeure circumstances: a critical impact on enterprise operations and the recovery of Ukraine's economy – 0.5 p.s.).

Articles in Ukrainian professional journals

2. Dobryanska, N.A., & Yangulov, E.P. (2022). Digitalization and smartization as key tools for the recovery of enterprise economies. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 1(19), 27–34. DOI: 10.15276/EJ.01.2022.3. (*Category B, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, NASU Periodicals Library, Vernadsky National Library of Ukraine*) (0.96 p.s., personal contribution of the applicant: identification of business development trends under digitalization and pandemic – 0.6 p.s.).

3. Filippov, V., Emerson, A., Zaichenko, K., & Yangulov, E. (2023). Current situation of online education and challenges facing educational institutions in Ukraine during martial law. *Economics: Realities of Time*, 3(67), 75–88. DOI: 10.15276/ETR.03.2023.9. (*Category B, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, NASU Periodicals Library, Vernadsky National Library of Ukraine*) (0.98 p.s., personal contribution of the applicant: analytical work on the use of digital technologies in schools – 0.2 p.s.).

4. Filippov, V.Yu., Neikov, S.O., & Yangulov, E.P. (2024). Analysis of the issues of strategic management of small business for sustainable development goals. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 1(27), 139–149. DOI:

10.15276/EJ.01.2024.15. (*Category B, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, NASU Periodicals Library, Vernadsky National Library of Ukraine*) (1.22 p.s., personal contribution of the applicant: analysis of challenges and opportunities related to strategic management of small enterprises in the context of sustainable development – 0.4 p.s.).

5. Yangulov, E.P. (2024). A conceptual model of strategic management for small businesses aimed at sustainable development goals in the context of digitalization and smartization. *Economic Innovations*, 4(93), 212–223. DOI: 10.31520/ei.2024.26.4(93).212-223. (*Category B, Crossref, DOAJ, Ulrichsweb, ERIH PLUS, Scilit, WorldCat, ROAD, Google Scholar, URAN, Index Copernicus, NASU Periodicals Library, Vernadsky National Library of Ukraine*) (1.43 p.s.).

6. Filippov, V.Yu., Neikov, S.O., & Yangulov, E.P. (2024). Strategic directions of sustainable development of the Odessa region until 2030. *Economics: Realities of Time*, 2(72), 97–108. DOI: 10.15276/ETR.02.2024.11. (*Category B, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, NASU Periodicals Library, Vernadsky National Library of Ukraine*) (1.29 p.s., personal contribution of the applicant: development of strategic directions of sustainable development of the Odessa region until 2030 – 0.5 p.s.).

7. Yangulov, E.P. (2024). Theoretical substantiation of the methodological foundations of the strategic management model for small enterprises. *Economic Space*, 196, 128–136. DOI: 10.30838/EP.196.128-136. (*Category B, Index Copernicus, Google Scholar*) (1.08 p.s.).

8. Filippov, V.Yu., & Yangulov, E.P. (2024). Sustainable development tools in change management of small businesses: digitalization and smartization. *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, 4(30), 117–126. DOI: 10.15276/EJ.04.2024.13. (*Category B, Ulrichsweb, Google Scholar, Index Copernicus, EBSCO, Globethics, NASU Periodicals Library, Vernadsky National Library of Ukraine*) (1.07 p.s., personal contribution of the applicant: development of a change management scheme for small business considering the influence of sustainable development tools – 0.4 p.s.).

**Articles in scientific periodicals indexed in the Web of Science Core Collection
and/or Scopus databases**

9. Zybarena, O., Shevchenko, I., Tulchynska, S., Popov, O., & Yangulov, E. (2022). Assessment of spatial challenges of the economic security system of industrial enterprises. *International Journal of Safety and Security Engineering*, 12(4), 421–428. DOI: 10.18280/ijssse.120402. (Category A, Scopus Q4, DOAJ, Google Scholar, CrossRef) (0.98 p.s., personal contribution of the applicant: development of a set of indicators and markets for assessing economic security of industrial enterprises – 0.2 p.s.).

10. Filippov, V., Bashynska, I., & Yangulov, E. (2024). Exploring the influences on displaced citizens' decision to repatriate: A classification of positive and negative factors. *Baltic Journal of Economic Studies*, 10(5), 364–373. DOI: 10.30525/2256-0742/2024-10-5-364-373. (Category A, Web of Science Core Collection Q4, Google Scholar, CrossRef) (1.04 p.s., personal contribution of the applicant: 0.4 p.s.).

Published works of an approbation character

11. Yangulov, E.P., & Vengerensko, A.V. (2022). Optimization of core production operations. In *Modern management of economic systems within the coordinates of the sustainable development paradigm: Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, Sept 20, 2022) (pp. 63–64). URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2022/s5.pdf. (0.16 p.s., personal contribution of the applicant: configuration of core production operations – 0.1 p.s.).

12. Yangulov, E.P., & Kulmamadova, A.D. (2022). Features of implementing a sustainable development strategy in Ukraine. In *Modern management of economic systems within the coordinates of the sustainable development paradigm: Proceedings of the IV International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, Sept 20, 2022) (pp. 72–74). URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2022/s6.pdf. (0.18 p.s., personal contribution of the applicant: development of main vectors of socio-economic

development of Ukraine – 0.1 p.s.).

13. Filippov, V.Yu., & Yangulov, E.P. (2023). The impact of Russian intervention on the Ukrainian economy. In *Grundlagen der modernen wissenschaftlichen Forschung: Proceedings of the III International Scientific and Practical Conference* (Zurich, Switzerland, March 31, 2023) (pp. 32–34). DOI: 10.36074/logos-31.03.2023.08. (0.2 p.s., personal contribution of the applicant: *damage analysis during the war – 0.1 p.s.).*

14. Filippov, V.Yu., & Yangulov, E.P. (2023). Use of digitalization and smartization tools to ensure sustainable economic and enterprise development. In *Management and marketing as factors of business development in the recovery economy: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference* (Kyiv-Mohyla Academy, Kyiv, April 18–19, 2023) (pp. 112–114). URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/items/910566fb-b0c1-4382-9eb2-ecf54c0650d2>. (0.13 p.s., personal contribution of the applicant: *analysis of specifics and ways to restore state competitiveness in global markets under COVID-19 and war – 0.06 p.s.).*

15. Filippov, V.Y., Emerson, A., Zaichenko, K.S., & Yangulov, E.P. (2023). Online learning during the state of war in Ukraine. In *Topical Issues of Management Theory and Practice: Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, May 26, 2023) (pp. 161–163). URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2023/s7.pdf>. (0.24 p.s., personal contribution of the applicant: *creating the foundations of student and teacher well-being – 0.12 p.s.).*

16. Filippov, V.Yu., & Yangulov, E.P. (2023). Challenges and threats to sustainable development in Ukraine under martial law. In *Topical Issues of Management Theory and Practice: Proceedings of the 12th International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, May 26, 2023) (pp. 117–118). URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2023/s5.pdf>. (0.2 p.s., personal contribution of the applicant: *analysis of problems during martial law – 0.1 p.s.).*

17. Filippov, V., Yangulov, E., & Al-Ali, A.M.A.S. (2023). Formation of a

sustainable development strategy for Ukraine in the current uncertain environment. In *Modern management of economic systems within the coordinates of the sustainable development paradigm: Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, Sept 18, 2023) (pp. 135–137). URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2023/SM_2023.pdf. (0.21 p.s., personal contribution of the applicant: formation of a sustainable development strategy – 0.07 p.s.).

18. Filippov, V., Emerson, A., Zaichenko, K., Yangulov, E., & Yudin, A. (2023). Results of the study on online learning during times of conflict and the welfare of children and teachers. In *Modern management of economic systems within the coordinates of the sustainable development paradigm: Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, Sept 18, 2023) (pp. 188–189). URL: https://www.economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2023/SM_2023.pdf. (0.17 p.s., personal contribution of the applicant: development and distribution of questionnaires – 0.04 p.s.).

19. Filippov, V., Yangulov, E., & Morozov, S. (2023). Current issues, conceptual models, and forecasting the restoration of the competitiveness of the economy in the Odessa region. In *Scientific Practice: Modern and Classical Research Methods: Proceedings of the V International Scientific and Practical Conference* (Boston, USA, Dec 22, 2023) (pp. 63–64). Boston–Vinnytsia: Primedia eLaunch & European Scientific Platform. DOI: 10.36074/logos-22.12.2023.015. (0.15 p.s., personal contribution of the applicant: conceptual models of economic competitiveness in the Odessa region – 0.05 p.s.).

20. Filippov, V.Yu., & Yangulov, E.P. (2024). Strategic development plans for the Odessa region in the context of ensuring sustainable economic progress. In *Topical Issues of Management Theory and Practice: Proceedings of the 13th International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, May 24, 2024) (pp. 160–161). URL: <https://economics.net.ua/files/science/men/2024/s5.pdf>. (0.20 p.s., personal contribution of the applicant: analysis of diagnostic studies,

determination of development priorities – 0.1 p.s.).

21. Filippov, V.Yu., & Yangulov, E.P. (2024). Small business and sustainable development goals: How strategic management influences success. In *Modern management of economic systems within the coordinates of the sustainable development paradigm: Proceedings of the VI International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, Sept 18, 2024) (pp. 59–60). URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2024/SM_2024.pdf. (0.18 p.s., *personal contribution of the applicant: analysis of problems and prospects of small business – 0.09 p.s.*).

22. Yangulov, E.P. (2024). Odessa region in 2030: A vision of sustainable growth and innovation. In *Modern management of economic systems within the coordinates of the sustainable development paradigm: Proceedings of the VI International Scientific and Practical Conference* (Odessa Polytechnic National University, Sept 18, 2024) (pp. 140–143). URL: https://economics.net.ua/files/science/suchasnyy_men/2024/SM_2024.pdf. (0.26 p.s.).